

منبعیت معدن تجارت

مشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه منبعیت www.smtnews.ir/about.html	
 صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «منبعیت»	
مدیرمسئول: عاطفه خسروی	
 سازمان آگهی‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸ - ۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶	
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com	
تلفن: (۰۸۲۱۹۰) (داخلی--۰۸)	
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸	
تهران، خیابان قائم مقام فر اهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۲۳۸۱۱	
روابط عمومی: pr@smtnews.ir	
چاپخانه: صمیم	
 www.smtnews.ir	 info@smtnews.ir
 telegram.me/smtnews	 instagram.com/smtnewspaper
 tozi.smtnews@gmail.com	 http://eita.com/smtnews
https://ble.ir/smtnews	
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی	
عضو انجمن مدیران رسانه	
عضو تعاونی مطبوعات	

منبعیت معدن تجارت

بازار بزرگ تهران سال‌هاست با انبارهای پر خطر، مسیرهای تنگ، ساختار فرسوده و اختلافات حقوقی دست‌وپنجه نرم می‌کند؛ مسائلی که به گفته مدیران شهری، ایمنی روزانه هزاران کسبه و خریدار را تهدید می‌کند. با وجود برخی اقدامات، بررسی‌ها نشان می‌دهد بسیاری از هشدارها سال‌هاست تکرار می‌شود؛ اما اجرای کامل آنها همچنان معطل مانده است.

به گزارش ایسنا، بازار بزرگ تهران، قلب تاریخی، اقتصادی و فرهنگی پایتخت، سال‌هاست زیر سایه تهدیدهایی قرار دارد که هر روز بزرگ‌تر و پیچیده‌تر می‌شوند؛ تهدیدهایی از جنس انبارداری‌های مخفی، کالاهای فوق‌قابل اشتعال، تولیدی‌های داخل پاساژها، سیم‌کشی‌های فرسوده و اختلافات حقوقی حل نشده. به طوریکه مسئولان ایمنی و مدیریت بحران می‌گویند راه‌حل‌ها سال‌هاست روی کاغذ آماده‌اند، اما اجرای آنها گرفتار موانعی است که جان مردم را در معامله‌ای نابرابر میان اقتصاد و ایمنی قرار داده است.

علی نصیری، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به اینکه «گوش مردم از حرف‌های تکراری ما پر شده»، می‌گوید: طی سال‌های گذشته اقدامات متعددی انجام شده، اما کافی نبوده است. بازار تهران پر از کالاهایی است که برای فروش آنی نیستند؛ از کاغذ و پارچه گرفته تا مواد شیمیایی. این کالاها در میانه مسیر حمل‌ونقل در بازار انبار می‌شوند، در حالی که ذات بازار چنین ظرفیتی ندارد. او تأکید می‌کند که ایمنی باید مقدم بر اختلافات حقوقی باشد و ادامه می‌دهد: اگر اختلافات حقوقی میان مالکان و سرقفلی‌داران به نرخ تهدید جان انسان‌ها تمام شود، عقل حکم می‌کند که جان مردم در اولویت باشد.

وقتی رسانه‌ها ناخواسته مدافع نایمنی می‌شوند

نصیری با اشاره به برخی رویکردهای رسانه‌ای نیز می‌گوید: در یک

۵ مخزن اضطراری طرحی که روی زمین مانده است

کامران عبدولی، معاون پیشگیری سازمان آتش‌نشانی تهران نیز در گفت‌وگو با ایسنا یکی از طرح‌های موثر اما اجرا نشده را توضیح می‌دهد و می‌افزاید: به دلیل کوچک بودن مغازه‌ها، امکان نصب پمپ و مخزن مستقل وجود ندارد. به همین دلیل پیشنهاد دادیم ۵ مخزن اضطراری در نقاط مختلف بازار نصب شود. طرح آماده شد، لوله‌کشی‌ها طراحی شد و بازار هم همکاری کرد، اما برخی نهادها همراهی نکردند.

او با بیان اینکه اجرای این طرح می‌تواند ایمنی بازار را دگرگون کند، تأکید می‌کند: با نصب اسپرینکلر در ورودی هر مغازه، حریق همان لحظه کنترل می‌شود. این یعنی بالای سر هر مغازه یک آتش‌نشان مستقر است.

تهدید هر روز نزدیک‌تر می‌شود

مجموعه هشدارها، آمارها و روایت‌ها نشان می‌دهد که بازار بزرگ تهران در آستانه یک بحران جدی قرار دارد. نه طرح مخازن ایمنی اجرا شده، نه تولیدی‌ها و انبارها از دل بازار خارج شده‌اند و نه تجهیزات اعلام و اطفای حریق به شکل استاندارد نصب شده است. بازار بزرگ تهران فقط محل دادوستد نیست؛ چند قرن تاریخ، هزاران کسبه و هر روز بیش از یک‌ونیم میلیون انسان در آن حضور دارند. هر تصمیمی که امروز گرفته نشود، ممکن است فردا هزینه‌اش بسیار سنگین‌تر باشد. پیشگیری همیشه ارزان‌تر از درمان است. ایمن‌سازی بازار بزرگ تهران انتخاب نیست؛ ضرورتی فوری است. تا زمانی که نگاه‌ها از «حرف» به «عمل» تغییر نکند، خطر همچنان میان راسته‌های تنگ و انبارهای پنهان نفس می‌کشد؛ خطری که بارها هشدار داده شده، اما هنوز تبدیل به یک اقدام نشده است.

«بهنام مخاطب خاص

فاطمه امیراحمدی - روزنامه‌نگار: ضرب می‌گیری با پاها روی سنگفرش کف خیابان. خاک زیر انبوهی آواره قبر، محروم از نور خورشید دفن شده است. خیابان عریض را طی می‌کنی تا یک باریک راه قدیمی؛ جا مانده از تاریخ دیروز در امروز. بسوی خاک می‌دهد. اول صبح، سلام این باریک راه، عجیب به دل می‌نشیند. آرام کف کفش‌ها بوسه بر زمین زده و پیش می‌روند. هرم این باریک راه، نقطه عالم است.

جمع هستی در این نقطه حجم گرفته است.

ضرب‌آهنگ پاهای شتابان به سوی مقصد، صدای تو را به گوشم می‌رساند. آواز پیچیدات در این دهلیز به جان می‌نشیند و سر به زیر، به این آواز گره می‌خورم.

عجب پرستشگاهی است؛ زبان‌ها در کام آرام گرفته و پاها در سکوت می‌نوازند صدای زندگی را. کوتاه است اما دل‌نشین. زمان اینجا بیشتر از هر جای دیگر، معجزه می‌آفریند؛ کش می‌آید به

وقتی بیزینس بر ایمنی غلبه می‌کند

ایمنی در قلب تهران گرفتار بن‌بست

بازار بیش از حرف، نیازمند عمل است

برنامه تلویزیونی دیدگاهی مطرح شد که از نایمنی دفاع می‌کرد و می‌گفت نمی‌شود صنف نایمن را جابه‌جا کرد! این نگاه‌ها مسئله را پیچیده‌تر می‌کند.

طرح‌هایی که سال‌هاست تصویب شده‌اند

او با اشاره به مصوبات ستاد بازآفرینی شهر تهران ادامه می‌دهد: حدود ۳۵ اقدام مشخص در قالب پنج محور برای ساماندهی بازار تهیه و تصویب شده است؛ از ساماندهی مشاغل، چرخ‌دستی‌ها، حضور اتباع و مسائل امنیتی گرفته تا شریان‌های حیاتی، خطر آتش‌سوزی، زلزله، ایمنی کالبدی و موارد مشابه. مسیر روشن است، اما اقدام کافی صورت نگرفته.

به گفته او، دلیل اصلی عقب‌ماندن اجرای طرح‌ها، پیچیدگی‌های متعدد

۸۲۷ مکان پر خطر ۱۱ ساختمان «بسیار پر خطر»

علی‌نژاد، معاون پیشگیری آتش‌نشانی منطقه بازار تهران نیز در گفت‌وگو با ایسنا، آماری نگران‌کننده ارائه می‌کند و ادامه می‌دهد: از مجموع بازدیدهای روزانه از ۱۳۵۷ سرا، تیمچه و پاساژ، ۸۲۷ مکان پرخطر شناسایی شده و ۱۱ ساختمان نیز در دسته بسیار پرخطر قرار دارند و عملاً تقریباً همه فضاها به اقدامات فوری ایمنی نیاز دارند.

سیدولی؛ نمونه‌ای از یک بحران واقعی

پاساژ سیدولی که یکی از بورس‌های کفش تهران است؛ به گفته معاون پیشگیری منطقه ۶ آتش‌نشانی از نظر ایمنی بسیار بحرانی است. انبارها و کارگاه‌ها تو در تو ساخته شده‌اند. خروجی‌ها محدود است و در صورت وقوع حریق، عملیات آتش‌نشانی به‌شدت دشوار خواهد بود.

او ادامه می‌دهد: بازار تهران گازکشی ندارد، اما برخی واحدها از پیک‌نیک برای کار تولیدی استفاده می‌کنند؛ کنار چسب و مواد قابل‌اشتعال! این یکی از خطرناک‌ترین ترکیب‌های ممکن است.

خاموش‌کننده کافی نیست

علی‌نژاد با انتقاد از نگاه حداقلی برخی کسبه می‌گوید: بعضی فکر می‌کنند اگر دو خاموش‌کننده داشته باشند یعنی ایمنی دارند. در حادثه سرای موسوی دیدیم که یک پیچ برق، یک پاساژ کامل را نابود کرد.

سخن پایانی

فرسودگی کالبدی بازار تهران یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد نایمنی در این محدوده تاریخی است. بسیاری از بناها، سراهوا و گذرهای بازار قدمتی چند دهه و حتی چند صد ساله دارند و به‌دلیل نبود نوسازی اصولی و نگهداری مستمر، سازه‌ها در برابر حوادثی مانند زلزله، آتش‌سوزی و ریزش بسیار آسیب‌پذیر شده‌اند. این وضعیت جان کسبه، کارگران و مراجعه‌کنندگان را به‌طور جدی تهدید می‌کند و احساس نایمنی دائمی را در فضا حاکم می‌سازد. یکی دیگر از پیامدهای فرسودگی، نایمنی تأسیسات زیربنایی است. سیم‌کشی‌های فرسوده برق، شبکه‌های گاز غیراستاندارد و انبارش نامناسب کالاهای قابل اشتعال، خطر آتش‌سوزی را در بازار تهران به‌شدت افزایش داده است. عرض کم معابر و تراکم بالای واحدهای تجاری نیز باعث می‌شود در صورت وقوع حادثه، امداد رسانی با دشواری فراوان انجام شود و خسارات جانی و مالی تشدید گردد. در مجموع، تداوم نایمنی ناشی از فرسودگی در بازار تهران نه تنها سلامت افراد را تهدید می‌کند، بلکه به کاهش رونق اقتصادی، تضعیف جایگاه تاریخی بازار و افزایش هزینه‌های مدیریت شهری منجر می‌شود. رسیدگی به این مسئله نیازمند نوسازی هدفمند، مقاوم‌سازی بناها و به‌روزرسانی زیرساخت‌ها با حفظ هویت تاریخی بازار است.

زیبای خفته در زندگی

بلندای تمام روز و به امید دیداری دوباره و گذری چندباره، هر ثانیه در گوشت زنگ می‌خورد. اینجا پاها با سکوت وارد بازی شده‌اند و تو ای مخاطب تمام اعصار هستی، در میان آنها رقص کنان همراه شده‌ای. حتی بوی همدمی با تو در این صبح دل‌انگیز نقش بر دیوار دل، سکونا می‌گزیند، آرامش، آیشاری در وجود موجودات در حال گذر، جان‌ها را جلا می‌دهد.

بوی نم سنگفرش آجری این مکان مقدس

که ارمغان بیداری صبحگاه دهلیز‌نشینان است، مشام‌ها را چه مهربانانه نوازش می‌دهد. اینجا بوی تو را دارد. سرعت پاها، نشان از حضورت در زندگی است. بالاخره نشانه‌ها را می‌گذاری تا سرگردان نشویم. صدای تو در این هیاهو هنوز به گوش می‌رسد «زندگی زیباست فرصتی که شانس هر کسی نیست».

امید جان باز هم برایت خواهم نوشت.

می‌نویسم تا روزگار را نقاشی کنم

ابهام در «قدرت برخورد با دانه‌درشت‌ها»

در حالی که عبور نرخ ارز از مرزهای روانی جدید، نگاه افکار عمومی را بار دیگر متوجه عملکرد بانک مرکزی کرده و برخی منتقدان از «انفعال سیاست‌گذار پولی» سخن می‌گویند، بررسی دقیق‌تر تحولات نشان می‌دهد واقعیت بازار ارز، پیچیده‌تر از یک متهم‌سازی ساده است. گفت‌وگوی تفصیلی مهر با محمدرضا اکبری‌جور، اقتصاددان و پژوهشگر حوزه اقتصاد پولی و بین‌الملل، تلاشی است برای فاصله گرفتن از روایت‌های سطحی و واکاوی نقش متغیرهای بیرونی و درونی که هم‌زمان بر نرخ ارز تهران سایه انداخته‌اند؛ متغیرهایی که از سونامی تحولات ژئوپلیتیک جهانی آغاز می‌شود و به محدودیت‌های ساختاری اقتصاد ایران ختم می‌شود. محمدرضا اکبری‌جور، اقتصاددان و پژوهشگر حوزه پولی و بین‌الملل، در گفت‌وگو با مهر، با واکاوی موانع درونی مدیریت بازار ارز، نسبت به عواقب «آزادسازی ناگهانی قیمت‌ها» در شرایط فعلی هشدار داد. وی معتقد است در اقتصاد دستوری ایران که فاقد زیرساخت‌های لازم است، حذف ارز چندنرخ‌نه تنها راهگشا نیست، بلکه می‌تواند ابرتورمی مشابه دوران پس از فروپاشی شوروی را به کشور تحمیل کند.

ارز تک‌نرخ؛ نسخه نجات‌بخش یا حکم نابودی؟

اکبری‌جور در پاسخ به این پرسش که آیا «تک‌نرخ‌نی کردن ارز» می‌تواند راهکار خروج از بحران فعلی باشد، با رد قاطع این فرضیه در بازه زمانی کنونی گفت: اگرچه نظام چندنرخ‌نی به طور ذاتی زمینه‌ساز رانت، بازار سیاه و سوءاستفاده است، اما باید پذیرفت که این وضعیت، معلول «اقتصاد دستوری» است. وقتی دولت در تمام شئون قیمت‌گذاری دخالت می‌کند و دامنه دستورات را توسعه می‌دهد، وجود چند نرخ اجتناب‌ناپذیر می‌شود.

وی با هشدار شدید نسبت به تبعات اجرای سیاست‌های تعدیل در شرایط تحریمی و رکودی تصریح کرد: اگر بخواهیم در شرایط فعلی که زیرساخت‌ها معیوب است، ذخایر احتیاطی کافی وجود ندارد و اقتصاد در رونق نیست، به سمت آزادسازی واقعی برویم، با یک «تورم وحشتناک» مواجه خواهیم شد.

جنس این تورم شبیه آن چیزی خواهد بود که کشورهای بلوک شرق پس از فروپاشی شوروی تجربه کردند. این استاد دانشگاه تأکید کرد: آزادسازی قیمت‌ها نیازمند یک بستر توسعه‌یافته و فرآیندی حداقل ۱۰ ساله است و نمی‌توان به عنوان یک راه‌حل کوتاه‌مدت روی آن حساب باز کرد.

«جامعیت قانون؛ حلقه مفقوده مدیریت بازار ارز

این کارشناس اقتصادی در ادامه به آسیب‌شناسی ناکارآمدی ابزارهای کنونی نظیر «مرکز مبادله ارز و طلا» پرداخت و فقدان «جامعیت در اجرای قانون» را پاشنه آشیل سیاست‌های ارزی دانست.

اکبری‌جور با استفاده از تمثیل «سبد سوراخ» وضعیت مدیریت منابع ارزی را تشریح کرد و گفت: اقتصاد ما شبیه سیدی پر از سوراخ است که سیاست‌گذار تلاش دارد آب را تنها از یک مجرای خاص عبور دهد. وقتی مکانیزم‌ها (مانند مرکز مبادله) وجود دارند اما جامعیت ندارند، جریان سرمایه از راه‌های گریز و استثنائات قانونی خارج می‌شود.

وی افزود: مشکل اصلی اینجاست که قوانین تنها برای گروه‌هایی خاص لازم‌الاجراست، اما گروه‌های دیگر به راحتی آن را دور می‌زنند. تا زمانی که قانون برای همه یکسان اجرا نشود و «استثنائات» وجود داشته باشد، راه‌های فرار فعال باقی می‌مانند.

برخورد با دانه‌درشت‌ها

اکبری‌جور با اشاره به رانت‌های کلان ارزی، از ناتوانی نهاد ناظر در برخورد با متخلفان بزرگ پرده برداشت و اظهار کرد: شواهد و اخبار متعددی وجود دارد که افرادی ارز دولتی دریافت کرده‌اند اما کالایی وارد نکرده‌اند و بانک مرکزی نیز صدای اعتراض بلند شده است. اما واقعیت تلخ این است که در بسیاری از موارد، بانک مرکزی قدرت برخورد با این افراد قدرتمند را ندارد. وی تصریح کرد: تجربه نشان داده است که هرگاه استثنایی در قانون قائل شدیم (مانند ماجرای اینترنت طبقاتی)، زمینه فساد و تلاطم ایجاد شد. در بازار ارز نیز کسانی که قدرت و نفوذ بیشتری دارند، راحت‌تر از تور نظارتی بانک مرکزی فرار می‌کنند و قوانین سخت‌گیرانه غالباً گریبان‌گیر فعالان ضعیف‌تر می‌شود.

شرط موفقیت بازار مبادله: بستن تمام راه‌های گریز

این پژوهشگر اقتصادی در پاسخ به این سوال که چگونه می‌توان صادرکنندگان و دارندگان ارز را ترغیب به عرضه در بازار رسمی کرد، گفت: بحث صرفاً بر سر نرخ یا راه‌حل‌های فنی نیست؛ بحث بر سر «اجرای بدون تبعیض قانون» است. اکبری‌جور تأکید کرد: نمی‌توان انتظار داشت وقتی راه‌های فرار برای عده‌ای باز است، سایرین با رغبت ارز خود را در سامانه عرضه کنند. برای اصلاح این وضعیت، ابتدا باید تمام راه‌های گریز بسته شود و قانون‌گذار تضمین کند که در برخورد با تخلفات، تفاوتی میان یک مقام مسئول و یک تاجر عادی وجود نخواهد داشت.

وی در پایان خاطر‌نشان کرد: نوک پیکان نظارت نباید فقط به سمت صادرکنندگان باشد؛ واردکنندگان نیز باید پاسخگو باشند. بسییاری از ارزها به اسم واردات گرفته می‌شود اما منجر به ورود کالا نمی‌شود و این دقیقاً مصداق رانت است که به دلیل نبود نظارت جامع شکل گرفته است.

